

INHOUD

Dankwoord	V
Overzicht figuren en tabellen	XV
Figuren	XV
Tabellen	XVIII
Afkorting van wetgeving	XXI
Onderzoeksopzet	1
Probleemstelling	3
§ 1. Het personeel toepassingsgebied van een adequate pensioenregeling: voorwerp van Europese beleidsvisies	3
§ 2. Een aansluitingsvorm in opkomst: deelname via automatic enrolment	7
§ 3. Het deelnemingspercentage: grondslag voor een onderzoeksvraag	9
Hoofdstuk 1. Begrippenkader	11
Hoofdstuk 2. Methode	17
§ 1. Descriptief onderzoek	17
§ 2. Rechtsvergelijkend onderzoek	17
A. Selectiecriteria	18
a. Een indeling op basis van het socialezekerheidsstelsel	18
b. Het pensioenvermogen	22
c. Deelnemingspercentage	23
d. Lidmaatschap OESO	26
B. Aanvullende pensioenregelingen	27
§ 3. Empirisch onderzoek	28
Hoofdstuk 3. Doelstelling en opbouw	29

Deel 1. Aansluiting	31
Inleiding	33
Hoofdstuk 1. Bouwstenen	35
Hoofdstuk 2. Karakter van de inrichting	37
§ 1. België	38
A. Sociale partners via sectoraal overleg	38
B. Werkgever	40
C. Werknemer	42
§ 2. Nederland	43
A. Sociale partners via sectoraal overleg	44
a. Verplicht bedrijfstakpensioen	44
b. Niet-verplicht bedrijfstakpensioen	46
B. Werkgever	47
§ 3. Het Verenigd Koninkrijk	47
§ 4. Besluit	48
Hoofdstuk 3. Karakter van de pensioenregeling voor de werkgever	57
§ 1. België	57
A. Aanvullende pensioenregeling ingericht door sociale partners	57
B. Aanvullend pensioen op het niveau van de werkgever	64
C. Aanvullend pensioen op het niveau van de werknemer	66
§ 2. Nederland	67
A. Aanvullend pensioen ingericht door sociale partners	67
a. Verplichtgesteld bedrijfstakpensioen	67
b. Niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioen	80
B. Aanvullend pensioen op het niveau van de werkgever	84
§ 3. Het Verenigd Koninkrijk	86
§ 4. Besluit	87
Hoofdstuk 4. Karakter van de aansluiting voor de werknemer	95
§ 1. België	95
A. Aanvullend pensioen ingericht door sociale partners of werkgever	95
B. Aanvullend pensioen ingericht door werknemer	100
§ 2. Nederland	100
A. Verplichtgesteld bedrijfstakpensioen op het niveau van de sociale partners	101
B. Niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioen op het niveau van de sociale partners en het aanvullend pensioen op het niveau van de werkgever	108
§ 3. Het Verenigd Koninkrijk	111
§ 4. Besluit	117
Hoofdstuk 5. Conclusie	125

Deel 2. Aansluitingstheorie 129

Inleiding 131

Hoofdstuk 1. Werkingsmechanismen van aansluitingsregels 133

§ 1. Omsluitend werkingsmechanisme	133
A. Opdeling in drie submechanismen van omsluiting	134
a. Eerste submechanisme van omsluiting	134
b. Tweede submechanisme van omsluiting	136
c. Derde submechanisme van omsluiting	140
d. Overzicht	142
B. Verband met het deelnemingspercentage	142
a. België	142
b. Nederland	143
c. Het Verenigd Koninkrijk	144
§ 2. Ordenend werkingsmechanisme	144
A. Eerste submechanisme van ordening	145
B. Tweede submechanisme van ordening	146
C. Overzicht	149
§ 3. Solidariserend werkingsmechanisme	149
A. Solidariteit	150
B. Basiselementen	151
C. Verplichtstelling uitgelicht	153
a. Verplichtstelling van toegang	153
b. Verplichtstelling van bijdragebetaling	157
§ 4. Inkomenssturend werkingsmechanisme	158
A. Een adequaat inkomen	158
B. Het werkingsmechanisme	161

Hoofdstuk 2. Conclusie 167

Deel 3. Toetsing van de aansluitingstheorie 169

Inleiding 171

Hoofdstuk 1. Opzet empirische toetsing 173

§ 1. België	173
A. Databank Aanvullende Pensioenen (DB2P)	173
B. Het selecteren van pensioenregelingen	175
C. Het selecteren van pensioenplannen	176
D. Verdere selectie voor collectieve pensioenplannen ingericht door de werkgever	177
a. In kaart brengen van de gegevens	177
b. Resultaten	180
c. De selectie	182

E. Parameters van de toetsing	187
F. Extra data-informatie	190
§ 2. Nederland	192
A. Het selecteren van pensioenregelingen	192
B. Het selecteren van de bedrijfstakpensioenregelingen	193
C. Parameters	193
§ 3. Het Verenigd Koninkrijk	195
§ 4. Besluit	195

Hoofdstuk 2. Eigenlijke toetsing 197

§ 1. Omsluitend werkingsmechanisme	197
A. Naleving van de aansluitingsregels	200
a. België	200
b. Nederland	201
B. Wijziging in de aansluitingsregels	203
§ 2. Ordenend werkingsmechanisme	206
A. Algemeen	206
B. De toetsing	207
a. België	207
b. Nederland	208
§ 3. Solidariserend werkingsmechanisme	209
§ 4. Inkomenssturend werkingsmechanisme	210

Hoofdstuk 3. Conclusie 211

Deel 4. Toepassing van de aansluitingstheorie 213

Inleiding 215

Hoofdstuk 1. De context 217

§ 1. De transformatie in het Verenigd Koninkrijk	217
A. Een bewuste keuze voor automatic enrolment	217
B. Gedragseconomie als theoretische grondslag	219
§ 2. De huidige context in België inzake aansluiting	223
§ 3. De huidige context in Nederland inzake aansluiting	227
A. Juridische verankering aanvullende pensioenen	227
B. Hof van Justitie over de verplichtstelling	228
C. Pensioenakkoord 2019	232
§ 4. Besluit	235

Hoofdstuk 2. Impact op de bouwstenen 237

§ 1. Karakter van de inrichting	238
---------------------------------	-----

A. Automatic enrolment als verplichting voor de sociale partners	238
B. Automatic enrolment als verplichting voor de werkgever	239
§ 2. Karakter van de pensioenregeling voor de werkgever	241
A. Automatic enrolment als verplichting voor de sociale partners	241
B. Automatic enrolment als verplichting voor de werkgever	242
§ 3. Karakter van de aansluiting voor de werknemer	243
A. Automatic enrolment als verplichting voor de sociale partners	243
B. Automatic enrolment als verplichting voor de werkgever	244
C. Overzicht	244

Hoofdstuk 3. Impact op de werkingsmechanismen 247

§ 1. Omsluitend werkingsmechanisme	247
A. Eerste submechanisme van omsluiting	248
B. Tweede submechanisme van omsluiting	249
C. Derde submechanisme van omsluiting	253
§ 2. Ordenend werkingsmechanisme	255
A. Eerste submechanisme van ordening	255
B. Tweede submechanisme van ordening	255
§ 3. Solidariserend werkingsmechanisme	257
§ 4. Inkomenssturend werkingsmechanisme	259
§ 5. Besluit	259

Hoofdstuk 4. Conclusie 261

Conclusie 265

Bibliografie 273

Wetgeving 275

§ 1. Europa	275
§ 2. België	275
§ 3. Nederland	277
§ 4. Het Verenigd Koninkrijk	280

Rechtspraak 281

§ 1. Europees Hof van Justitie	281
§ 2. Nederlandse rechtspraak	281

Rechtsleer 283

§ 1. Boeken en tijdschriften	283
------------------------------	-----

§ 2. Overige	291
A. Rapporten e.a.	291
B. Websites	298

Bijlagen	301
-----------------	-----

Bijlage 1. Data Sigedis-DB2P	303
-------------------------------------	-----

§ 1. Data Sigedis-DB2P (Deel 1)	303
§ 2. Data Sigedis-DB2P (Deel 2)	305

Bijlage 2. Steekproef empirische toetsing België	307
---	-----

Bijlage 3. Empirische toetsing België (sectoraal niveau, pensioenfonds)	308
--	-----

§ 1. De opzet van de empirische toetsing	308
§ 2. De resultaten van de empirische toetsing	308
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	309

Bijlage 4. Empirische toetsing België (sectoraal niveau, verzekeraar)	310
--	-----

§ 1. De opzet van de empirische toetsing	310
§ 2. resultaten van de empirische toetsing	311
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	312

Bijlage 5. Empirische toetsing in België (ondernemingspensioen, pensioenfonds)	313
---	-----

§ 1. De opzet van de empirische toetsing	313
§ 2. De resultaten van de empirische toetsing	314
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	316

Bijlage 6. Empirische toetsing in België (ondernemingspensioen, verzekeraar)	317
---	-----

§ 1. De opzet van de empirische toetsing	317
§ 2. De resultaten van de empirische toetsing	321
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	327

Bijlage 7. Empirische toetsing in Nederland (verplichtgesteld bedrijfstakpensioen)	328
§ 1. De opzet van de empirische toetsing	328
§ 2. De resultaten van de empirische toetsing	331
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	333
 Bijlage 8. Empirische toetsing in Nederland (niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioen)	 334
§ 1. De opzet van de empirische toetsing	334
§ 2. De resultaten van de empirische toetsing	334
§ 3. Samenvattend overzicht van de resultaten	335
 Bijlage 9. Update data Sigedis-DB2P	 336
§ 1. Update data Sigedis-DB2P (Deel 1)	336
§ 2. Update data Sigedis-DB2P (Deel 2)	338
§ 3. Individuele pensioenvoortzetting	341